

POSUDEK *MAGISTERSKÉ* PRÁCE

Typ posudku: *konzultantský*

Autorka práce: Anna Burianová

Název práce: Máme své české yuppies nebo bobos?: Hledání dvou specifických životních stylů

Konzultant: doc. Milan Tuček, CSc

Oponent/tka:

Navržené hodnocení: *velmi dobře*

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumný problém i výzkumné otázky jsou jasně položeny již v samotném názvu práce. Výzkumný problém je zasazen do širších souvislostí zkoumání proměn sociální struktury a životního stylu (post) moderní společnosti. Rozsáhlá vlastní analýza dat z relevantního výzkumu zřetelně směřuje k datově podloženému zodpovězení položených otázek. Celek práce je zřetelně a přehledně strukturován.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty.

Autorka prokazuje velmi dobrou znalost relevantní literatury jak české, tak cizojazyčné. Vzhledem k tomu, že si vzala za úkol začlenit zmíněné sociální skupiny (životní styly) do širšího kontextu proměn sociální struktury, životního stylu, homologie sociálního statusu atd. (post) moderní době, jde o poučení využití klíčových teorií a konceptů z dané oblasti opřené o autority v dané oblasti sociologického zkoumání společnosti.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka měla k dispozici raw data z výzkumu MML firmy Median z roku 2001, 2011/12. Jde o výzkum, který je zaměřen mimo jiné na životní styl (hodnotové orientace), prováděný podle vyšších standardů výběrových šetření. Rozsah a kvalita analyzovaných dat je více než dostatečná, Provedená analýza dat byla mnohokrát konzultována: šlo především o odpovídající postupy při výběru položek do indexů měřících příslušnost k „yuppies“ či „bobos“, vlastní konstrukci indexu, volbu sociodemografických charakteristik, volbu matematicko statistického vyhodnocení.

Přesto mám k této části práce několik kritických výhrad:

-nikde není uvedeno, jaké je sociodemografické složení analyzované subpopulace (26-40 let, ekonomicky aktivní, hlavy domácnosti). Čtenář se nedozví, jak byli zastoupeni muži, ženy, rozložení analyzovaných vzorků podle dosaženého vzdělání, zastoupení tří věkových kohort, složení podle velikosti místa bydliště. Není zjevné, jak autorka pracuje s respondenty, kteří neuvedli příjem (kolem šestiny souboru). Příjmy jsou rozděleny do kvintilů, resp. kvartilů: to je dostatečná informace, ale kam patří ti, co příjem neuvedli?

-protože chybí informace o složení vzorku cílové populace - pochopitelně chybí i porovnání rozdílů ve složení vzorků mezi roky 2001 a 2011.

-tabulky (grafy) ilustrující zastoupení skupin „neyuppies“ .....“českých bobos“ zahrnují pouze jedny

procentní údaje (např. kolik je bobos mezi ženami), ale nikoli údaje o poměru mužů a žen (např. mezi bobos). To vede k řadě přinejmenším zvláštním zjištěním (konkrétně: bobos tvoří převážně ženy).

-podle mne není dostatečná pozornost věnovaná objasnění překvapivých výsledků, které se rozcházejí či přímo si odporují s popisem (amerických) yuppies či bobos.

-i když je třeba ocenit pečlivou práci s daty včetně jejich grafické prezentace, celkově je analytická část přímo čísly přesycena. Výpočetní postupy i prezentace dat se vlastně dvakrát stereotypně opakují. Na jednu stranu je nepochybně dobré, že čtenář má všechna data, která jsou komentována či interpretována k dispozici, ale jistě bylo možné část datových podkladů přesunout do přílohy.

-je otázka, zda zvolený postup (různé konstrukce indexu v různých letech) mohl vést k odhalení posunu obou zkoumaných „skupin“, přerodu jednoho životního stylu v druhý, generačním posunům atd.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěla?

Závěry vycházejí z náročného zpracování dat. Určitá problematičnost provedené analýzy byla zmíněna výše.

5. Jsou v práci autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je napsaná čtivě, dobou češtinou. Úroveň odkazového aparátu je standardní.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Záměr najít datově podloženou argumentaci potvrzující či vyvracející existenci yuppies či bobos v současné sociální struktuře české společnosti je podle mne třeba ocenit jako důležitý příspěvek k diskurzu o strukturaci střední třídy a diferenciaci životního stylu v podmínkách transformující se společnosti.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Vaše analýza přinesla řadu poznatků, které se liší od charakteristik (amerických) yuppies a především pak bobos. Zkuste se zamyslet nad tím, které momenty analytického postupu mohly vést k uvedeným, podle mne, ne zcela reálným výsledkům. Je ovšem také možné, že jde o česká specifika – pokuste se je uvést.

9. Celkové hodnocení práce:

Jde o vysoce náročný projekt. V teoretické či konceptuální části podala autorka široce pojatý rozklad proměny sociální struktury, životního stylu v současné společnosti, do kterého pak návazně začlenila „žurnalistické“ yuppies a bobos. Pro pátrání po těchto skupinách získala asi nejvhodnější data, která u nás existují. Projekt ovšem ve své analytické části nebyl podle mne dořešen tak, aby zvolené metody a postupy zpracování dat včetně řady interpretací nevyvolávaly určité pochybnosti. Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením „velmi dobře“.

Datum:

Podpis: